

อภิปัญญากับการพัฒนาสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา

เบญจมาศ ศิริกมลเสถียร* สุภาพร วรรณสันทัด** สุภาพิษฐ์ โพน โบรมันน์***

ลัดดา เหลืองรัตนมาศ **** จุติมา เดียววัฒนวิวัฒน์***** ขศพล เหลืองโสมนภา*****

บทคัดย่อ

การพัฒนาสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเร่งด่วน ที่จะช่วยให้นักศึกษามีคุณภาพทัดเทียมระดับสากล ปัจจุบันพบว่า นักศึกษาพยาบาลในระดับอุดมศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลเครือข่ายภาคกลาง 1 ส่วนใหญ่ ไม่มีหลักการอ่านภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง ทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหา ผู้สอนจึงต้องมีวิธีการช่วยพัฒนาผู้เรียนมากขึ้น นอกเหนือจากการสอนตามปกติ โดยในต่างประเทศและในประเทศไทยได้เริ่มมีการนำหลักอภิปัญญา (Metacognition) มาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษและพบว่ามีประสิทธิภาพดี เนื่องจากช่วยให้ผู้อ่านมีกระบวนการอ่านอย่างเป็นระบบ บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับอภิปัญญาให้ผู้สอนเข้าใจและนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อไป

คำสำคัญ: อภิปัญญา การพัฒนา สมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษ อุดมศึกษา

* วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม, E-mail: benjamas@bcnnv.ac.th

** วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม

*** วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม

**** วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม

***** วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร นครพนม

***** วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า

Metacognition for improving English reading competency in higher education

Benjamas Sirikamonsathian* Supaporn Wannasuntad** Suparpit von Bormann***

Ladda Leungratanamart**** Thitima Diawwattanawiwat***** Yosapon Leungsomnapa*****

Abstract

The improvement of English reading competency of Thai students in higher education is urgent. It enables students to qualify for international communication. However, most nursing students in the Central College Network 1 do not have effective skills in English, particularly in reading. Therefore, they cannot comprehend the content of what they reading. Apart from routine style of teaching, teachers should find effective methods to improve the English competency of their students. Metacognition is one of the methods effectively used to improve English reading competency internationally and in Thailand as it enables students to read systematically. This article aimed to propose the concept of metacognition in terms of meaning, factors of metacognition and how to improve English reading competency. Teachers will understand the principles and can apply them in their teaching, especially English subject in higher education.

Keywords: Metacognition, improving, English reading competency, higher education

* Boromarajonani College of Nursing Nopparat Vajira, E-mail: benjamas@bcnnv.ac.th

** Boromarajonani College of Nursing Bangkok

*** Boromarajonani College of Nursing Changwat Nonthaburi

**** Boromarajonani College of Nursing Chonburi

***** Sirindhorn College of Public Health Chonburi

***** Phrapokklao Nursing College

บทนำ

การอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างเข้าใจลึกซึ้ง มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะสาขาวิชาชีพทางการสาธารณสุขในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้เรียนจะต้องมีสมรรถนะด้านการใช้ภาษาสากลเป็นอย่างดี อีกทั้งรายวิชาส่วนใหญ่ต้องใช้การอ่านเนื้อหาในหนังสือ ตำรา บทความต่างๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้ได้ความรู้ที่ครบถ้วน หลากหลาย การอ่านภาษาอังกฤษยังเป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาชีพพยาบาล ซึ่งปัจจุบันพบว่า นักศึกษาพยาบาลในระดับอุดมศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลเครือข่ายภาคกลาง 1 มีสมรรถนะด้านภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่อ่านได้ช้า ไม่มีหลักการอ่านที่ถูกต้อง ขาดคำชี้แนะจากผู้สอน จึงทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหาที่อ่านเท่าที่ควร

การพัฒนานักศึกษาให้มีสมรรถนะในการอ่านภาษาอังกฤษนั้น นักภาษาศาสตร์หลายท่าน¹⁻² ได้นำหลักอภิปัญญา (Metacognition) มาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษพบว่ามีประสิทธิผลดี ทั้งนี้เพราะหลักอภิปัญญาเป็นการพัฒนาจากความคิดภายในตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยความสามารถทางสติปัญญาสามารถพยากรณ์เกี่ยวกับการเรียนรู้ได้ร้อยละ 10.00 ขณะที่อภิปัญญาสามารถพยากรณ์ได้ถึงร้อยละ 17.00 แต่หากใช้สองตัวแปรนี้ร่วมกัน จะสามารถพยากรณ์การเรียนรู้ได้มากถึงร้อยละ 20.00 แม้ว่าผู้เรียนนั้นจะมีอายุ ภูมิหลัง และงานที่ยากแตกต่างกันก็ตาม³⁻⁴ บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับอภิปัญญา ให้ผู้สอนเข้าใจในหลักการและนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษา

ความหมายของอภิปัญญา

อภิปัญญา มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Metacognition ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน⁵ ได้กำหนดความหมายของอภิปัญญาว่าหมายถึง การรู้คิด ฟลาวเวล (Flavell)⁶ เป็นนักจิตวิทยาพัฒนาการคนแรกที่น่าเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ “พุทธิปัญญา” (Cognition) ว่าคือ “การรู้คิด” และ “อภิปัญญา” (Metacognition) ว่าเป็นการรู้คิดเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางปัญญา หรือเป็นการคิดเกี่ยวกับการคิดของตนเอง (Thinking about thinking) อาจเป็นในลักษณะของการคิดเกี่ยวกับการคิดของตนเอง คือขณะคิดรู้ว่ากำลังคิดอะไรอยู่ การรู้เกี่ยวกับความรู้ของตนเอง คือรู้ว่าตนเองรู้หรือไม่รู้อะไร และการสะท้อนคิดเกี่ยวกับการกระทำของตนเอง คือมีการทบทวนว่าการกระทำของตนเองนั้นให้ผลดังเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ หากไม่ได้จะปรับปรุงอย่างไร ในฐานะของผู้เรียน ก็คือความสามารถของบุคคลในการปรับกระบวนการคิดให้ส่งเสริมการเรียนรู้ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

พุทธิปัญญามีความแตกต่างจาก อภิปัญญา คือ พุทธิปัญญาเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย เช่น การเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน ในขณะที่ อภิปัญญาเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนใช้สำหรับประเมินว่าเป้าหมายนั้นบรรลุหรือไม่ เช่น การตั้งคำถามเพื่อประเมินความเข้าใจของตนเองที่มีต่อเนื้อหานั้นๆ ซึ่งกระบวนการอภิปัญญาอาจเกิดก่อน ระหว่าง หรือหลัง พุทธิปัญญาก็ได้ โดยลิฟวิงสตัน (Livingston) กล่าวว่า อภิปัญญา มักจะเกิดเมื่อ พุทธิปัญญาไม่บรรลุผล เช่น เมื่อบุคคลไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนเองเพิ่งได้อ่านไป ความไม่เข้าใจนี้จะทำให้เกิดกระบวนการอภิปัญญาโดยบุคคลพยายามที่จะแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้น คือหากวิธีทำให้ตนเองมีความเข้าใจมากขึ้นนั่นเอง⁷

โดยสรุป อภิปัญญา หมายถึง ความสามารถในการใช้กลยุทธ์ที่จะทำให้ตนเองบรรลุเป้าหมายของการ

เรียนรู้และการกำกับติดตามการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งการกำกับติดตามการเรียนรู้จะเกิดก่อน ขณะ หรือ ภายหลังการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ก็ได้

องค์ประกอบของอภิปัญญา

อภิปัญญา ตามแนวคิดของฟลาวเวล⁶ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ความรู้ทางอภิปัญญา (Metacognitive knowledge) และ ประสบการณ์ทางอภิปัญญา (Metacognitive experience)^{6,8-10} โดยอธิบายว่าความรู้ทางอภิปัญญา หมายถึง ความรู้หรือความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยที่มีปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะใดลักษณะหนึ่งทำให้เป็นเหตุหรือผลต่อกระบวนการทางปัญญา แบ่งเป็น 3 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) บุคคล 2) งาน และ 3) กลยุทธ์ โดย บุคคล หมายถึงทุกๆ สิ่งที่หล่อหลอมให้บุคคลเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของตนเองและผู้อื่น เช่น ความแตกต่างภายในตนเอง ความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น และการคิดที่เป็นสากล เช่น การที่เราจะเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเข้าใจได้ เราต้องมีความตั้งใจ หรือถึงแม้ว่าเราตั้งใจฟังสิ่งใดแล้ว เราอาจจะไม่เข้าใจก็ได้ ส่วนงานนั้น หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของงาน เช่น ข้อมูลนั้นมากหรือน้อย ค่อนข้าง หรือไม่ค่อนข้าง น่าสนใจหรือน่าเบื่อ เข้าใจง่ายหรือเข้าใจยาก เป็นต้น ส่วนกลยุทธ์นั้น หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับวิธีการอะไรที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย สิ่งสำคัญคือการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง คน งาน และ กลยุทธ์ ความรู้ทางอภิปัญญาและประสบการณ์ทางอภิปัญญาจะมีความเกี่ยวเนื่องและส่งผลซึ่งกันและกัน ซึ่งประสบการณ์ทางอภิปัญญาสามารถเกิดได้ทั้งก่อน ขณะ หรือหลัง กระบวนการความรู้ทางอภิปัญญา

ส่วน ประสบการณ์ทางอภิปัญญา (Metacognitive experience) เป็นความคิดและความรู้สึกที่เกิดขึ้นขณะเผชิญกับงานในสถานการณ์ต่างๆ เช่น รู้สึกว่า

น่าจะทำงานชิ้นนี้ได้ดี โดยมีการตั้งประสบการณ์ที่ผ่านมาช่วยในการทำงาน มักจะเกิดขึ้นในขณะที่เผชิญกับงานที่ต้องใช้ความคิดอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง ทุกขั้นตอนของการทำงาน ต้องมีการวางแผนก่อนและมีการประเมินผลภายหลังดำเนินการ โดยมีการชั่งน้ำหนักถึงวิธีการต่างๆ ก่อนที่จะตัดสินใจ ซึ่งในขั้นตอนเหล่านั้นทำให้มีโอกาสคิดทบทวนเกี่ยวกับการคิดและการกระทำของตนเองหรืออีกนัยหนึ่งคือการควบคุมกำกับตนเอง โดยขณะที่ทำงานนั้น ความรู้ทางอภิปัญญาและประสบการณ์ทางอภิปัญญาจะมีความเกี่ยวเนื่องและส่งผลซึ่งกันและกัน

นักทฤษฎีรุ่นต่อมาอีกหลายคน^{9,13} มีความเชื่อที่สอดคล้องกับฟลาวเวล⁶ ที่ว่า อภิปัญญา ประกอบด้วย 2 ส่วนหลักๆ ได้แก่ 1) ความรู้ทางปัญญา (Cognitive knowledge) ซึ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับตนเองว่ารู้หรือไม่รู้ อะไร ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ และการเลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม และ 2) การกำกับควบคุมปัญญา (Cognitive regulation) เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การประเมินกระบวนการเรียนรู้และผลงานของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การทบทวนเป้าหมายของการเรียนรู้ใหม่

ในบริบทของการอ่านภาษาอังกฤษนั้น แนวคิด อภิปัญญา ของ โอ มอลลี ย์ และ ชามอท (O'Malley & Chamot)¹⁴ ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้เป็นหลักในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยโอมอลลี ย์ และชามอทเชื่อว่าการเรียนรู้นั้นต้องประกอบด้วย กลยุทธ์ทางอภิปัญญา (Metacognitive strategies) กลยุทธ์ทางปัญญา (Cognitive strategies) และกลยุทธ์ทางอารมณ์หรือสังคม (Affective or social strategies) โดย กลยุทธ์ทางอภิปัญญา คือ การรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้และการควบคุมการเรียนรู้ผ่าน 1) การวางแผน (Planning) โดยต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีการบริหารจัดการตนเอง และวางแผนเพื่อให้

งานสำเร็จ 2) การกำกับติดตาม (Monitoring) ประกอบด้วยการตรวจสอบ และการยืนยันความเข้าใจ (Verifying) และ 3) การประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluating) คือการตรวจสอบผลลัพธ์การเรียนรู้ของการอ่านภาษาอังกฤษของตนเองกับเกณฑ์มาตรฐานภายหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ สำหรับ กลยุทธ์ทางปัญญา เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ทำความเข้าใจเนื้อหาในเอกสารที่เป็นแหล่งเรียนรู้หรือการประยุกต์ใช้เทคนิคการอ่านภาษาอังกฤษลักษณะต่างๆ เช่น การสืบค้นแหล่งสนับสนุน (Resourcing) การอ่านซ้ำ (Repetition) การจัดกลุ่ม (Grouping) การลดทอน (Deduction) การใช้จินตนาการ (Imagery) การใช้คำสำคัญ (Keyword method) การอธิบายขยายความ (Elaboration) การส่งต่อ (Transfer) การอ้างอิง (Inferencing) การจดบันทึก (Note taking) การสรุปความ (Summarizing) เป็นต้น ส่วน กลยุทธ์ทางอารมณ์/สังคม เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เช่น การทำงานร่วมกับเพื่อนในการแก้ไขโจทย์ปัญหาในแบบฝึกหัด เป็นต้น

สมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษ

คำว่า “สมรรถนะ” หรือ Competency หมายถึง บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคลซึ่งสามารถผลักดันให้บุคคลนั้นสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือตามเกณฑ์ที่กำหนด ในงานที่ตนรับผิดชอบ สมรรถนะตามแนวคิดของแมคเคลแลนด์ (McClelland)¹⁵ ประกอบด้วย 5 ส่วนคือ 1) ความรู้ (Knowledge) คือความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ 2) ทักษะ (Skill) ซึ่งจะได้เกิดได้นั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self-concept) เจตคติ และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน 4) คุณลักษณะประจำตัวของบุคคล และ 5) แรงจูงใจ ซึ่งเป็นแรงขับให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย¹⁶ ดังนั้นสมรรถนะด้านการ

อ่านภาษาอังกฤษ จึงไม่ใช่แค่มีความรู้ในเรื่องการอ่านภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการมีทักษะในการอ่านภาษาอังกฤษรวมถึงทัศนคติ/แรงจูงใจที่มีต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ทำให้แต่ละคนมีสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษที่แตกต่างกันไป นอกจากนี้มีการศึกษาที่พบว่า ความรู้พื้นฐานเดิมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และมโนภาพแห่งคนมีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ¹⁷

ทัศนคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ มีบทบาทสำคัญ เพราะความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อเจ้าของภาษาด้วย มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า ทัศนคติ เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศ¹⁸ นอกจากนี้เป็นที่ยอมรับว่าแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบด้านจิตวิทยาที่มีความสำคัญสำหรับการเรียนรู้ บุคคลที่มีแรงจูงใจจะเกิดความกระตือรือร้นและพยายามดิ้นรนในห้วงงานบรรลุเป้าหมาย แรงจูงใจมี 2 ลักษณะได้แก่ แรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation) ซึ่งเป็นสิ่งกระตุ้นหรือแรงผลักดันที่มาจากภายในตัวบุคคล และ แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกจนเกิดพฤติกรรมที่นำไปสู่เป้าหมาย¹⁹ แรงจูงใจซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและเสียสละทุ่มเทให้กับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สะท้อนให้เห็นความเต็มใจ และความต้องการของผู้เรียน และที่สำคัญผู้สอนสามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยการส่งเสริมให้กำลังใจ และใช้สิ่งเร้าต่างๆ ให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ การที่ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการอ่านที่ดีและมีความสนใจในการอ่าน ทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีกลยุทธ์การสอนภาษาที่สร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สมรรถนะการอ่านมีความจำเป็นต่อการศึกษา

เล่าเรียน มีคุณค่าต่อมนุษย์เพราะช่วยยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เป็นการพัฒนาความคิดให้มีความก้าวหน้า ส่งผลต่อการพัฒนาในอาชีพ ทำให้มนุษย์สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ ส่วนการอ่านภาษาอังกฤษจะช่วยทำให้เรารู้คำศัพท์เพิ่มขึ้น จำจำนวนต่างๆ ได้มากขึ้น สิ่งเหล่านี้จะถูกจดจำไว้ในสมอง แต่การอ่านมิใช่กระบวนการที่จะเกิดขึ้นได้เพียงแต่ผู้อ่านได้สัมผัสภาษาทางตัวอักษรเท่านั้น จุดมุ่งหมายสำคัญของการอ่านคือ การที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านได้ และสามารถตีความสาระที่อ่านนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อด้วย ผู้อ่านจะสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ เพียงใด และประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการอ่านหรือไม่ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญหลายประการ ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถเกี่ยวกับภาษา การใช้เสียง คำศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ อันจะนำผู้อ่านไปสู่ความเข้าใจในถ้อยคำ และข้อความ นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถในการคิด พินิจพิเคราะห์ และใช้วิจารณญาณที่จะสามารถแยกแยะส่วนที่สำคัญและไม่สำคัญในเนื้อหาที่อ่านได้ สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาสรุปความ คาดคะเนได้ รวมทั้งสามารถนำประสบการณ์ความรู้เดิมของตนมาสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ที่ได้อ่าน นอกจากนี้ ผู้อ่านที่มีวิจารณญาณจะสามารถสร้างทัศนคติ มโนทัศน์และสภาพแวดล้อมให้เป็นเครื่องมือช่วยเสริมการอ่านของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย

สมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษไม่ได้วัดกันที่ความรู้ด้านการอ่านเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมไปถึงทักษะในการอ่านที่มีประสิทธิภาพ และทัศนคติของผู้อ่านด้วย ดังนั้นการพัฒนาให้เกิดสมรรถนะด้านการอ่านภาษาอังกฤษ ผู้สอนต้องมีการปรับการเรียนการสอน แสวงหาเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมทักษะ

การอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งปัจจุบันมีหลายวิธี ได้แก่ การฝึกกระบวนการอ่านจากคำโยงความ (Discourse markers) การใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ3R (Survey, Question, Read, Recite, Reconstruct or Review) การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) และเทคนิคการบอกกระบวนการความคิดและผังกราฟิกตามหลักกลวิธีอภิปัญญา นอกจากนี้ผู้เรียนก็มีความสำคัญที่จะต้องฝึกฝนและสร้างแรงจูงใจในการอ่าน

การพัฒนาสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษหลักอภิปัญญา

นักวิจัยศึกษาการใช้กลวิธีการเรียนรู้มาช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน โดยพบว่า กลวิธีตามหลักอภิปัญญา (Meta-cognitive strategies) มีความสัมพันธ์กับการอ่าน^{20,21} หลักอภิปัญญาสามารถใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษ ในประเด็น ดังนี้

1. การตระหนักรู้ตนเองในการอ่าน ปัจจัย

ภายในตนเองของแต่ละบุคคลมีความสำคัญ นำไปสู่การเรียนรู้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยภายนอกเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา หากบุคคลมีความตระหนักรู้ตนเองในการอ่านภาษาอังกฤษจะทำให้มีความตั้งมั่น เอาใจใส่ในการอ่าน ส่งผลให้เกิดความสามารถในการใช้กลวิธีการอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ใช้ ได้แก่

1.1 การตระหนักรู้ในความสามารถของตนเองในการอ่าน รู้ว่าตนเองรู้หรือไม่รู้อะไรบ้าง เช่น คำศัพท์ใดที่รู้แล้ว คำศัพท์ใดที่ไม่รู้ มีความรู้เดิมในเนื้อหาที่อ่านมากน้อยเพียงใด

1.2 การเข้าใจในงานที่ต้องทำคืออะไร เช่น การอ่านบทความเพื่อให้เข้าใจประเด็นหลักของเรื่อง หรือการอ่านเพื่อวิเคราะห์

1.3 การตระหนักว่าตนเองรู้กลยุทธ์ใดบ้าง สำหรับใช้ในการอ่านให้เข้าใจ

2. การจัดการตนเองในการอ่าน ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1 การวางแผนการอ่าน เป็นการเตรียมการก่อนเริ่มลงมืออ่าน ซึ่งต้องใช้กระบวนการและทักษะการคิดในการวางแผนการอ่าน โดยการวางแผนการอ่านนี้สามารถเกิดขึ้นในขณะที่กำลังอ่านก็ได้ ถ้าผู้เรียนมีการคิดทบทวนเพื่อวางแผนการอ่านใหม่เพื่อให้การอ่านบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้²²⁻²³ กลยุทธ์ที่จะใช้ ได้แก่

- 1) การตั้งเป้าหมายการอ่านให้ชัดเจน
- 2) การทบทวนเป้าหมายการอ่านเป็นระยะๆ
- 3) การใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมช่วยในการอ่าน
- 4) การใช้เทคนิคระดมสมองหรือคาดเดาบทความที่อ่าน

2.2 การกำกับควบคุมตนเอง เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจและกลวิธีที่ใช้ระหว่างการอ่าน และปรับเปลี่ยนการใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน ทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กลยุทธ์ที่ใช้ ได้แก่

- 1) การคุยกับตนเองเพื่อสร้างความมั่นใจ
- 2) การตรวจสอบว่าตนเองเข้าใจในบทอ่านเพียงใด มีการแก้ไขให้การอ่านดีขึ้นอย่างไร
- 3) การหากลวิธีใหม่มาใช้เพื่อให้การอ่านบรรลุเป้าหมาย
- 4) การเชื่อมโยงข้อมูลกับประสบการณ์ความรู้เดิม
- 5) การเลือกสนใจเนื้อหาในประเด็นสำคัญ
- 6) การใช้จินตนาการขณะอ่าน
- 7) การแสดงออกซึ่งเป็นหน้าที่ที่ต้องอ่าน

2.3 การประเมินผลการอ่านของตนเอง เป็นวิธีที่ผู้อ่านใช้เพื่อประเมินผลการอ่านของตนเองว่าบรรลุ

ความสำเร็จเพียงใด และเป็นการตรวจสอบว่ากลยุทธ์ในขั้นของการวางแผนก่อนอ่านและระหว่างอ่านช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษได้ดีเพียงใด ซึ่งผลการประเมินทำให้สามารถระบุได้ว่าตนเองประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ และเลือกใช้กลยุทธ์ให้เหมาะสมกับการอ่านในครั้งต่อไป กลยุทธ์ที่ใช้มีดังนี้

- 1) การตรวจสอบกับเป้าหมายของการอ่านนั้นๆ
- 2) การยืนยันข้อมูลผลการอ่านจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้
- 3) การย่อความหรือสรุปความจากบทอ่าน
- 4) การประเมินตนเองจากกลยุทธ์ที่ใช้ในการอ่าน
- 5) การประเมินตนเองจากแบบทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษ

3. การแก้ไขปัญหาการอ่าน เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ได้ ในกระบวนการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงเชิงเหตุผลสำหรับแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มาร์ติเนซ (Martinez)²⁴ ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการอ่านภาษาอังกฤษในนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในสเปน พบว่านักศึกษาใช้ยุทธวิธีการแก้ไขปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษสูงสุด เมื่อพบว่าเนื้อหามีความยากมากขึ้น นักศึกษาจะใช้เวลาอ่านซ้ำเพื่อเพิ่มความเข้าใจให้มากขึ้น จะเอาใจใส่ในสิ่งที่อ่านเป็นพิเศษ จะย้อนกลับไปอ่านเนื้อหาที่ผ่านมา จะอ่านอย่างระมัดระวังๆ เพื่อให้มั่นใจว่าตนเองเข้าใจในสิ่งที่อ่านและจะพยายามเดาความหมายของคำศัพท์หรือวลีที่ไม่รู้

บทสรุป

การนำอภิปัญญามาใช้ในการพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษช่วยให้ผู้อ่านมีกระบวนการอ่านอย่างเป็นระบบ ทำให้สามารถจัดระเบียบความคิดของตนเอง โดยเฉพาะผู้ที่กำลังเริ่มอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาดังนั้นผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีการวางแผน การจัดการควบคุม กำกับกับการอ่านของตนเอง รวมถึงการประเมินตนเองและให้ข้อเสนอแนะในการเลือกใช้กระบวนการแก้ไขปัญหาลักษณะอ่านระหว่างอ่านและภายหลังการอ่าน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทอ่านได้มากที่สุด โดยตลอดระยะเวลาที่อ่าน นักศึกษาจะต้องมีความตระหนักรู้ในตนเองและใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายและเหมาะสมตลอดการอ่านบทนั้นๆ มีการสร้างแรงบันดาลใจให้กับตนเองและมีวิธีควบคุมกำกับการเรียนของตนเอง เพื่อเพิ่มสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษให้มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

1. Schoonen R, Van Gelderen A, Stoel RD, Hulstijn J, De Glopper K. Modeling the development of L1 and EFL writing proficiency of secondary school students. *Language Learning*. 2011;61(1):31-79.
2. Wichadee S. The effects of metacognitive strategy instruction on EFL Thai students reading comprehension ability. *J Coll Teach Learn*. 2011;8(5):31-40.
3. Veenman MVJ, Wilhelm P, Beishuizen JJ. The relation between intellectual and metacognitive skills from a developmental perspective. *Learn Instr*. 2004;14(1):89-109.
4. Veenman MVJ, Spaans MA. Relation between intellectual and metacognitive skills: Age and task differences. *Learn Individ Differ*. 2005;15(2):159-76.
5. Office of the Royal Society. *Dictionary of Psychology (M-Z)*. Bangkok: Saksopha Publisher; 2007. (in Thai).
6. Flavell JH. Metacognition and cognitive monitoring: A new area of cognitive-developmental inquiry. *Am Psychol*. 1979;34(10):906-11.
7. Livingston JA. Metacognition: An Overview [Internet]. 1997 [cited 2016 Dec 15]. Available from: <http://gse.buffalo.edu/fas/shuell/cep564/metacog.htm>.
8. Baker L, Brown AL. Metacognitive skills and reading. In Pearson PD, Barr R, Kamil ML, Mosenthal P, editors. *Handbook of Reading Research*. New York: Longman; 1984. p.353-94.
9. Cross DR, Paris SG. Developmental and instructional analyses of children's metacognition and reading comprehension. *J Educ Psychol*. 1988;80(2):131-42.
10. Schraw G, Moshman D. Metacognitive theories. *Educ Psychol Rev*. 1995;7(4):351-71.
11. Schraw G, Crippen KJ, Hartley K. Promoting self-regulation in science education: Metacognition as part of a broader perspective on learning. *Res Sci Ed*. 2006;36(1):111-39.
12. Kuhn D. Metacognitive Development. *Curr Dir Psychol Sci*. 2000;9(5):178-81.
13. Brown AL. Metacognition, executive control, self-regulation, and other more mysterious mechanisms. In: Weinert FE, Kluwe RH, editors. *Metacognition, motivation, and understanding*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum; 1987. p. 65-116.

14. O'Malley JM, Chamot AU. Teaching for strategic learning: theory and practice [Internet]. 1993 [cited 2016 Aug 1]; Available from: https://repository.library.georgetown.edu/bitstream/handle/10822/555486/GURT_1993.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=46.
15. McClelland DC. Testing for competence rather than for "intelligence". *Am Psychol*. 1973;28(1):1-14.
16. Bowornwattanaset C. The causal factors influencing English reading comprehension ability of lower secondary school students. *Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi Academic Journal*. 2014;2(2):183-92. (in Thai).
17. Tinnawong N. Factors affecting English reading ability of primary students [Thesis]. Nakhon Pathom: Silpakorn University; 2011. (in Thai).
18. Naddalong A. The development of reading exercises based on local topics of Trat province for high-school students of Noensaiwittayakhom School, Trat [Thesis]. Nakhon Pathom: Silpakorn University; 2008. (in Thai).
19. Mokhtari K, Sheorey R. Measuring ESL students' awareness of reading strategies. *Journal of Developmental Education*. 2002;25(3):2-8.
20. Oxford RL, Nyikos M. Variables affecting choice of language learning strategies by university students. *Mod Lang J*. 1989;73(3):291-300.
21. Mingyuan Z. Language learning strategies and English language proficiency: An investigation of Chinese ESL students at NUS. *Reflections on English Language Teaching*. 2001;1:51-73.
22. O'Malley JM, Chamot AU. Learning strategies in second language acquisition. Cambridge: Cambridge University Press; 1990.
23. Chamot AU, Barnhardt S, El-Dinary PB, Robbins J. The learning strategies handbook. White Plains, NY: Addison Wesley Longman; 1999.
24. Martinez ACL. Analysis of ESP university students' reading strategy awareness. *IBERICA*. 2008;15(1):165-76.